

В Україні забезпечення цивільної авіації від актів незаконного втручання відбувається на підставі Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації. Крім того, суб'єкти авіаційної діяльності проводять: превентивні заходи безпеки (ст. 87 ПК України), врегулювання кризових ситуацій (ст. 88 ПК України), заходи стримування для підтримання встановленого порядку на борту повітряного судна (ст. ст. 90, 91 ПК України).

Крім того, встановлюючи відносини співробітництва на договірній основі, Україна звертає увагу на забезпечення від актів незаконного втручання. Наприклад, згідно зі ст. 23 Договору про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією вказані країни домовились, що співробітничатимуть у боротьбі з захопленням повітряних суден [3].

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3393-17/page4>

2. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації від 23 вересня 1971 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_165

3. Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією від 2 червня 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/642_003

УДК 340 (043.2)

Мінченко С. І., д.ю.н.,
старший науковий співробітник, проректор,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпропетровськ,

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Друга половина XX ст. відзначилась значним розвитком науки і техніки, що не могло не позначитися на суспільстві. 4 жовтня 1957 року було запущено перший штучний супутник Землі (ПС-1), що ознаменувало початок космічної ери, а 12 квітня 1961 року відбувся перший у світі політ у космос – людина вийшла за планетарні межі. Супутниковий зв'язок, супутникове телебачення, супутниковий Інтернет та інші досягнення дозволяють вести мову дійсно про інформаційне суспільство. На сьогодні вже закономірністю можна вважати прагнення розвинутих держав все більше освоювати космос у зв'язку з чим не можна не згадати і Україну,

адже «багато досягнень Радянського Союзу в космосі були безпосередньо пов'язані з Україною, її високим науково-технічним потенціалом та потужним промисловим виробництвом. Численні українські наукові установи, конструкторські бюро, промислові підприємства були причетні до багатьох найважливіших космічних перемог СРСР – від перших польотів у космос до створення й запуску космічного ракетного комплексу «Енергія-Буран» [1].

Як зазначає Е. І. Кузнецов: «В нашій країні склалася певна система аерокосмічної освіти молоді. Цим, за координації Державного космічного агентства України та аерокосмічного товариства займаються Українське молодіжне об'єднання «Сузір'я», Мала академія наук, планетарії, позашкільні заклади, Національний центр аерокосмічної освіти молоді України та філії цих організацій в багатьох містах України» [2].

Не можна не згадати і того, що 30 вересня 2015 року в Дніпропетровську відкрився перший в Україні SPACE HUB – професійна платформа для нових ідей в космічній сфері. SPACE HUB містить бізнес-інкубатор для космічних, інженерних та start-up, event-зону для наукових заходів, музей науки, де розмістять прототипи унікальних наукових розробок [3].

Зазначене дозволяє стверджувати, що забезпечення розвитку сучасних космічних технологій в Україні є важливим чинником, що визначає стратегічне місце держави у світі. Виконання космічних програм за роки незалежності дало змогу розв'язати невідкладні проблеми розвитку космічної діяльності, зберегти науковий і виробничий потенціал в інтересах національної економіки, безпеки та оборони, вийти на міжнародний космічний ринок із власною продукцією і послугами, інтегрувати Україну до міжнародної космічної спільноти, сформувати основи внутрішнього ринку космічних послуг, здійснити перші кроки на шляху до комерціалізації космічної діяльності. Водночас, вплив космічної діяльності на вирішення актуальних питань науково-технічного, соціально-економічного, екологічного, культурного і освітнього розвитку суспільства, забезпечення національної безпеки та оборони і забезпечення реалізації геополітичних інтересів держави не відповідає потенціалу космічної галузі [4], що посилює актуальність питання правового забезпечення означених процесів.

На сьогодні в Україні діє Закон «Про космічну діяльність», який визначає загальні правові засади здійснення космічної діяльності в Україні та під юрисдикцією України поза її межами. При цьому, Україна як суб'єкт міжнародного космічного права здійснює свою космічну діяльність на засадах рівноправності з іншими державами з урахуванням своїх національних інтересів.

Засади державної підтримки космічної діяльності в Україні визначаються Законом «Про державну підтримку космічної діяльності».

Водночас, слід вказати, що космічне право є галуззю міжнародного права. На сьогодні прийнято значну кількість міжнародних нормативних актів з вказаних питань, зокрема, Договір про принципи діяльності держав щодо дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла (1967 р.), Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, заподіяну космічним об'єктам (1972 р.), Конвенція про реєстрацію об'єктів, які запускаються у космічний простір (1976 р.) та ін.

Таким чином, для України, як космічної держави, одним з перспективних напрямів її розвитку є збереження, розвиток та ефективне використання створеного високого науково-технічного, виробничого та експортного потенціалу космічної галузі як пріоритетної складової високотехнологічного сектора економіки для забезпечення національних інтересів держави, однак, ці процеси мають відбуватися з врахуванням не лише приписів національного законодавства, але і міжнародного права. Тому важливим є приєднання України до чинних міжнародних договорів та активна участь у вдосконаленні міжнародно-правового регулювання вказаної сфери.

Література

1. Державне космічне агентство. Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nkau.gov.ua/>.
2. Кузнецов Е. І. Аерокосмічна освіта – важлива складова сучасного навчального процесу / Е. І. Кузнецов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nkau.gov.ua/gateway/news.nsf/AllnewsR/879BB4BEFBACBC79C2257EAF00368CF5?openDocument>.
3. В Украине открыли первый «космический» инкубатор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.space.com.ua/gateway/news.nsf/All-newsR/EEC77BF106EC041CC2257ED10048581B?openDocument>.
4. Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма України на 2013-2017 роки: затверджена Законом України від 5 вересня 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 20-21. – Ст. 725.

УДК 340(043.2)

Орлова О. О., к.ю.н., доцент,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпропетровськ

КОСМІЧНЕ ПРАВО ЯК НОВА КОМПЛЕКСНА ГАЛУЗЬ ПРАВА

Україну було визнано на міжнародному рівні космічною державою. Це, у свою чергу, обумовило необхідність правового регулювання космічної діяльності на національному рівні та імплементації норм і